

Karadžić kaže da zasluđuje nagradu, a ne progon

Author: [Rachel Irwin](#)

Suočen sa optuđbama među kojima je i ona za genocid, ratni lider negira bilo kakva zlodela.

Piše: Rachel Irwin ih Haga (TU br. 761, 16. oktobar 2012.)

Na početku sopstvenog dokaznog postupka odbrane pred Haškim tribunalom, ratni predsednik bosanskih Srba je 16. oktobra samog sebe opisao kao lekara blage naravi i književnika koji je pokušao da spreči izbijanje rata u Bosni i Hercegovini.

Pojavljujući se pred sudijama i prepunom galerijom za publiku, Karadžić je za sebe rekao kako bi, umesto što mu se sudi, trebalo da bude „nagrađen za dobre stvari“ koje je uradio, uključujući i „uspeh“ koji je imao u pribavljanju humanitarne pomoći namenjene civilima.

Karadžić je spomenuo i to da je pre rata imao veliki broj prijatelja ne-Srba, uključujući i vlastitog frizera, te da nema ništa protiv Muslimana ili Hrvata.

„Svako ko me poznaje zna da ja nisam agresivan, niti netolerantan“, kazao je Karadžić. On je za sebe rekao kako je, sasvim suprotno, „blag“ čovek.

Karadžić je naglasio kako je učinio sve što je mogao da ne dođe do rata, ali da je bio „sateran u čošak“.

„Strašna je zabluda i velika nepravda to što se Srbi proglašavaju krivima za početak rata“, kazao je okrivljeni, koji je nešto kasnije svoju politiku nazvao „miroljubivom“.

Tužioci navode da je Karadžić, kao neko ko je u periodu od 1992. do 1996. u Bosni bio predsednik samoproglashene Republike Srpske (RS), odgovoran za zločine genocida, progona, istrebljenja, ubijanja i prisilnog raseljavanja, koji su „doprineli ostvarivanju cilja – trajnog raseljavanja bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata sa teritorije na koju su pravo polagali bosanski Srbi“.

Karadžić se tereti za planiranje i nadziranje opsade Sarajeva, koja je trajala 44 meseca i u kojoj je poginulo skoro 12,000 ljudi, kao i za masakr koji je nad preko 7,000 muškaraca i dečaka u julu 1995. počinjen u Srebrenici.

Uhapšen je jula 2008. u Beogradu, nakon što je 13 godina proveo u bekstvu. Pred sudom se brani samostalno.

Karadžić je neke od svojih uvodnih opaski izneo već uoči dokaznog postupka optuđbe, u martu 2010. (O tome vidi u tekstu „Karadžić negira opsadu Sarajeva“.)

On je i ovoga puta izrekao niz sličnih tvrdnji, uključujući i ocenu da su logori u kojima su zatočnici (prema navodima iz optuđnice) bili mučeni i ubijani, predstavljali puke „istražne centre“.

Karadžić je ispričao kako je u avgustu 1992. – pošto „nije želeo ništa da krije“ – dozvolio britanskim novinarima da obiđu logore Omarska i Trnopolje u Zapadnoj Bosni. Potonje fotografije izmršavelih zatvorenika iza bodljikave žice izazvale su negodovanje međunarodne javnosti.

„[Ti novinari] su naneli više štete nego granate“, kazao je okrivljeni pred sudom.

Karadžić je ponovio i tvrdnju da su dva minobacačka napada na sarajevsku pijacu Markale – iz februara 1994. i avgusta 1995. – predstavljala „besramnu inscenaciju“ bosanske vlade, sa ciljem da se „stvori utisak katastrofe“. U tim napadima je ubijeno 100 ljudi, dok ih je ranjeno dvostruko više.

Nakon što je okrivljeni sudu rekao da su na pijacu bile donete lutke i stari leševi, iz publike su neki od preživelih burno negodovali i odmahivali glavom u neverici. Obezbeđenje ih je više puta upozoravalo da se stišaju.

Karadžić je potom sa ljubavlju govorio o Sarajevu, nazivajući ga „svojim“ gradom i negirajući da ga je bombardovao „bez razloga“.

„Svaka priča o tome da bismo mi bezrazložno bombardovali Sarajevo predstavlja za mene ličnu uvredu“, kazao je on, napominjući da je u samom gradu postojalo preko 2,000 legitimnih vojnih meta.

Karadžić tvrdi da je bosanska vlada želela da Sarajevo ostane militarizovano i da je „upropaštavala“ svako primirje.

On je istakao kako smatra da je snajperska vatra „stravična“ i „nehumana“, ali je ostao pri tome da je ona u ratu „legitimna“.

Karadžić je sugerisao da njegove trupe bosanskih Srba nisu bezrazložno otvarale vatru, pošto nisu mogle da znaju koja je meta srpska, a koja muslimanska. Sa druge strane, muslimanske snage su – kako je rekao – pucale iz snajpera „kad god bi poželele“.

„Međunarodna zajednica je stigla sa ogromnim predrasudama protiv Srba“, kazao je on.

Govoreći o masakru koji je 1995. počinjen u Srebrenici, Karadžić je rekao kako „nije bilo nikakvih naznaka da je iko ubijen, bilo usmenih, bilo pismenih“, izuzev nekih „glasina“.

„Istina je na našoj strani i biće sve jača. Učinio sam sve kako bi se izbegao rat i minimizovala šteta“, rekao je naposljetku Karadžić.

Odmah po okončanju Karadžićeve uvodne reči, pojavio se prvi svedok odbrane, penzionisani pukovnik ruske vojske Andrej Demurenko.

Demurenko je kao svedok odbrane dao iskaz već na suđenju generalu vojske bosanskih Srba, Dragomiru Miloševiću, koji je komandovao Sarajevsko-romanijskim korpusom i bio optužen za drugi napad na sarajevsku pijacu Markale, izvršen 28. avgusta 1995.

Na tom je suđenju Demurenko – koji je u vreme napada bio načelnik štaba mirovnih trupa Ujedinjenih nacija za Sarajevo – posvedočio kako je njegova vlastita istraga pokazala da granata koja je pala na Markale nije bila ispaljena sa položaja pod kontrolom bosanskih Srba, te kako ih je portparol Ujedinjenih nacija napravično okrivio na konferenciji za štampu, koja je održana neposredno nakon incidenta.

Sudije su naposljetku odbacile Demurenkove argumente i Miloševića proglasile krivim, osudivši ga na 29 godina zatvora.

S obzirom na to da je Demurenko već svedočio, Karadžić je samo pročitao polusatni sažetak njegovog iskaza i prikazao duži video-snimak na kojem je svedok objašnjavao zbog čega granata nije mogla da dođe sa položaja pod kontrolom bosanskih Srba. Okrivljeni nije postavljao dodatna pitanja.

Tokom unakrsnog ispitivanja od strane optužbe, tužilac Alan Tiger (Alan Tieger) pročitao je odlomak iz presude izrečene Miloševiću, u kojem je sudsko veće zaključilo da je Demurenko svoju istragu ograničio na „preuzak prostor“, te da je bio „neodređen i dvosmislen“ prilikom odgovaranja na pitanja koja mu je postavilo tužilaštvo.

Tiger je Demurenka pitao i za nedavnu izjavu jednog svedoka, koji tvrdi da su sudije na suđenju Miloševiću u svojim zaključcima o Markalama pobrkale dve različite margine greške.

Demurenko je na to odgovorio: „Ne mogu vam reći ništa protiv prethodnog veća. Zar da sumnjam u njihove zaključke? Ja verujem sudu.“

Tiger je svedoku rekao da, ukoliko je voljan da povuče svoje ranije svedočenje, „mi to možemo odmah da završimo“.

Svedok je više puta – kako od Tigera, tako i od predsedavajućeg sudije – bio zamoljen da pojasni svoju izjavu o marginama greške, ali se činilo da nije dao nikakav direktan odgovor.

Unakrsno ispitivanje svedoka od strane optužbe biće nastavljeno 17. oktobra.

Rachel Irwin izveštava za IWPR iz Haga.

Location: Bosnia and Herzegovina

Topic: International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia

Focus: ICTY - Radovan Karadžić Trial

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/karad%C5%BEi%C4%87-ka%C5%BEE-da-zaslu%C5%BEuje-nagradu-ne-progon>